

Úvod do Operačních Systémů

11. cvičení

- Minimální požadavky ze cvičení
- Ukázka testu pro 12. týden
 - Analytická část
 - Syntetická část
- Časté chyby
 - Rozdíl mezi stdin a argumenty
 - Oddělovače příkazů
 - Příkaz find

Minimální požadavky

- Znat základní příkazy (viz dále)
 - jméno
 - význam (funkce)
- Umět dohledat detaily příkazu v manuálových stránkách
 - Syntax
 - Význam a funkci přepínačů
 - Argumenty, vstup a výstup příkazu
- Znat funkčnost v rámci uváděných přepínačů (ne samotné přepínače)
- Rozumět zápisu a zpracování příkazové řádky

Minimální požadavky: cvičení 1, 2

- Cvičení 1
 - Syntaxe příkazové řádky
 - Manuálové stránky (**man**)
 - Vzdálená práce a přenos souborů (**ssh**, **scp**)
- Cvičení 2
 - Zpracování příkazové řádky
 - Rušení významu spec. znaků (" ' \)
 - Oddělovače příkazů (| & ;)
 - Přesměrování vstupu a výstupů (> < >>)
 - Náhrady (~ \$ ` `)
 - Náhrada jmen souborů (* ? [])
 - Editace textu v lib. editoru (otevřít, vložit, smazat, uložit, ukončit)

Minimální požadavky: cvičení 3, 4

- Cvičení 3

- Informace o aktuálním adresáři (**pwd** nebo **\$PWD**)
- Informace o souborech (**ls [-l -d], file**)
- Příkazy pro práci se soubory (**touch, mkdir, ln, cp, mv, rm, rmdir**)

- Cvičení 4

- Základní filtry (**tee, cat, head, tail, cut [-d -f], sort [-n -t -k], uniq, cmp**)

Minimální požadavky: cvičení 5, 6

- Cvičení 5 a 6
 - Regulární výrazy bez `\ (\)`
 - Jednoznakové RE (**znak** `\znak` `.` `[]` `[^]`)
 - Opakování RE (`*`)
 - Ukotvení RE (`^` `$`)
 - **grep** `[-i -v]`
 - **sed** `[-n]`, příkazy sedu **p**, **d**, **s**
 - **awk** (**print**, proměnné **FS**, **NR**, **NF**, **\$0**, **\$1**, ..., řetězce (v `""`))
- Cvičení 7
 - identita uživatele, základní přístupová práva souborů a adresářů, vyhodnocování přístupových práv (**chmod**, **umask**)
 - **find** (**princip!**, **-name**, **-size**, **-o**, **-a**, `\(\)`, **!**, **-print**, **-exec**)
 - Archivace a komprese (**tar** `[ctxf]`, **gzip**)

- Cvičení 8
 - Procesy (**ps** [-e -f])
 - Signály (význam signálů KILL a TERM) (**kill**, **trap**, **^C**, **^Z**)
 - Úlohy (**fg**, **bg**, **jobs**), rozdíl mezi úlohou a procesem
 - Návratový kód (**exit**)
 - **test** (rozdíl v testování čísel a řetězců, testování souborů)
- Cvičení 9 a 10
 - Základní celočíselná aritmetika (alespoň jeden z **expr**, **(())**, **bc**)
 - Poziční parametry (\$0, \$1, ..., \$*, \$@, \$#) (**shift**)
 - Složené příkazy (**if**, **case**, **while**, **for**, **continue**, **break**)
 - Funkce (**function**, **return**)
 - Uživatelský vstup (**read**), psaní, spouštění a ladění skriptů

Příklad testu – analýza skriptu I

- Podívejte se na skript `/etc/init.d/volmgt`. Kolik se předpokládá parametrů? Při jaké hodnotě 1. parametru se vrátí návratový kód 0 ?

```
case "$1" in
'start')
    if [ -f /etc/vold.conf -a -f /usr/sbin/vold -a \
        "${_INIT_ZONENAME:=`/sbin/zonename`}" = "global" ];
    then
        echo 'volume management starting.'
        svcadm enable
    svc:/system/filesystem/volfs:default
    fi
    ;;
'stop')
    svcadm disable svc:/system/filesystem/volfs:default
    ;;
*)
    echo "Usage: $0 { start | stop }"
    exit 1
    ;;
esac; exit 0
```


Příklad testu – analýza skriptu II

- Podívejte se na skript `/etc/init.d/uucp`. Za jaké podmínky se provede příkaz na řádku 14 (`rm ...`)? Kam se vypíše chybový výstup tohoto příkazu? Skončí skript při vyvolání až po provedení příkazu `rm` nebo může skončit dříve?

```
#!/sbin/sh
#
# Copyright (c) 1997 by Sun Microsystems, Inc.
# All rights reserved.
#
#ident    "@(#)uucp          1.9      97/12/08 SMI"

if [ -z "$_INIT_PREV_LEVEL" ]; then
    set -- ` /usr/bin/who -r `
    _INIT_PREV_LEVEL="$9"
fi

if [ $_INIT_PREV_LEVEL = S -o $_INIT_PREV_LEVEL = 1 ]; then
    /usr/bin/rm -rf /usr/spool/locks/* >/dev/null 2>&1 &
fi
```


Příklad testu – analýza skriptu III

- Podívejte se na skript `/etc/init.d/kfbinit` na řádky 31-33 (31 je `devpath=/dev`). Co bude na řádce 33 (`devs=...`) v proměnné `devpath`. Co se přiřadí do proměnné `devs`?

#

```
devpath=/dev
test -d /dev/fbs && devpath=/dev/fbs
devs=`/bin/ls $devpath | grep 'kfb[0-9]*[0-9]$'`
```

#

Příklad testu – syntéza skriptu I

- Napište funkci shellu *is_user*, která pro zadaný argument zjistí, zda se jedná o uživatelské jméno v systému (z */etc/passwd* i *yycat passwd*). Pokud ano, vrátí návratovou hodnotu 0. Pokud ne, vrátí nenulovou hodnotu.

```
function is_user() {  
    [ -z "$1" ] && return 2  
    grep "$1" /etc/passwd >/dev/null && return 0  
    yycat passwd | grep "$1" >/dev/null && return 0  
    return 1  
}
```


Příklad testu – syntéza skriptu II

- Napište skript, který pro zadané argumenty zjistí, zda se jedná o uživatele systému (použijte funkci *is_user*). Skript vypíše na stdout pouze uživatele systému.

```
for user in "$@"
do
    if is_user "$user"; then echo "$user"; fi
done
```

```
while [ $# -gt 0 ]; do
    if is_user "$1"; then echo "$1"; fi
    shift
done
```


Příklad testu – syntéza skriptu III

- Napište skript, který pro každého přihlášeného uživatele vypíše seznam procesů, které daný uživatel spustil.

```
UZIVATELE=`finger | tail +2 \  
            | awk '{ print $1 }' | sort -u`
```

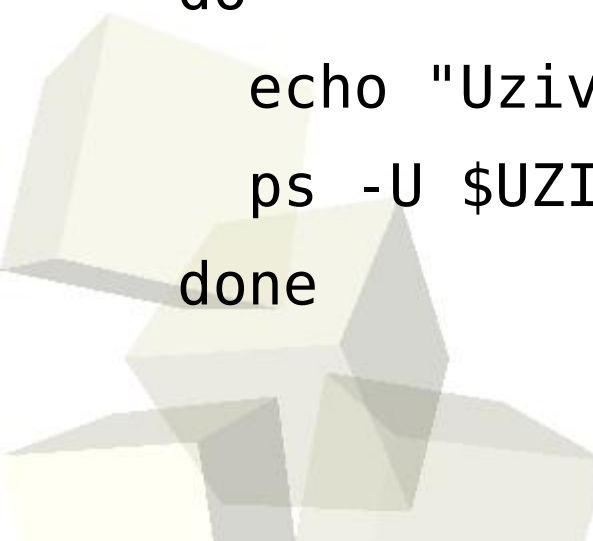
```
for UZIV in $UZIVATELE
```

```
do
```

```
    echo "Uzivatel: $UZIV"
```

```
    ps -U $UZIV | awk 'NR>1 { print "\t" $4 }' | sort
```

```
done
```


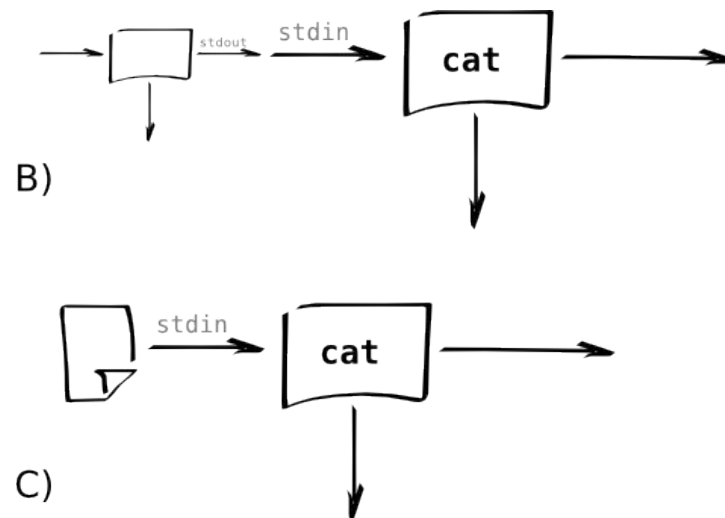
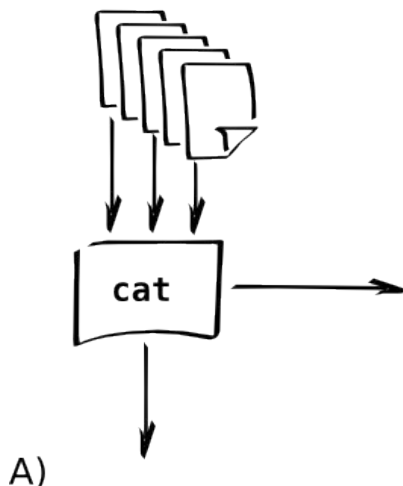
Časté chyby – stdin/args !

- Vstup dat pomocí stdin a argumentů

A) `cat s1 s2 s3`

B) `ls | cat`

C) `cat < s1`

- Některé programy čtou stdin, některé ne

- Většina filtrů funguje podle A), B) i C)

`grep RE s1 s2 s3; ypcat passwd | grep RE; grep RE <s1`

- Většina programů manipulujících se soubory funguje podle A)

`mkdir a1 a2 a3; cp s1 s2 s3 a1`

Časté chyby – oddělovače příkazů !

- Co znamenají následující řádky?

- p1 p2
- p1 ; p2
- p1 & p2
- p1 | p2
- p1 > p2
- p1 < p2
- p1 >> p2
- p1 && p2
- p1 || p2

- Syntaxe: find **adresáře** *predikáty* ...

```
find /usr -name '*grep'
```

- Použití predikátu -exec

```
find ~ -name '*.sh' -exec chmod u+x {} \;
```

- Použití predikátu -print

```
find ~ -name '*.sh' -exec chmod u+x {} \; -print
```

- Použití logického operátoru

```
find ~ \( -name '*.sh' -o -name '*.bash' \) -ls
```

